

HOW2ADVICE

architecten en honorarium

ir. Ingeborg Hoenders

mei 2009

HOW2ADVICE

wat kunt u verwachten

- HOW2ADVICE
- SR en DNR
- kosteninschatting
- interne en externe risicofactoren
- nacalculatie
- tips

HOW2ADVICE

HOW2ADVICE

advies en trainingsbureau
specifiek gericht op
architectenbureaus

samenwerkingsverband
tussen
Ingeborg Hoenders en
Marjolein Schoonewagen

www.how2advice.nl

HOW2ADVICE

SR 1997

- SR 1997, algemene voorwaarden,
werkzaamheden en de formule
- i-factor is voor het laatst geactualiseerd in 2002
- formule is per april 2003 vervallen
- taken en verantwoordelijkheden niet
transparant

HOW2ADVICE

exit SR-formule, eindelijk!

- NMa onderlinge prijsafspraken
- sterk prijsregulerend effect
- bemoeilijkt de onderhandelingspositie
- geen selectie op prijs én kwaliteit
- bouwkosten stijgen honorarium hoger
- geen relatie met de kosten van de architect

nu kun je eindelijk ondernemen

HOW2ADVICE

DNR 2005 – STB 2009

- geschiedenis
- resultaat
- gebruik van de regeling
- StandaardTaakBeschrijving 2009
- mogelijkheden voor het berekenen van
een honorarium

berekenmethoden

- bestede tijd (regie)
- vast bedrag (lumpsum)
- percentage van de uitvoeringskosten
- enige andere maatstaf

wat is de DNR 2005-STB 2009

- een standaard rechtsverhouding
- algemene financiële bepalingen
- standaard taak beschrijving (STB) voor de ontwerp- en advieswerkzaamheden

STB

De standaard taakbeschrijving:

- Fasen
  - Thema's
  - Taken
    - Noodzakelijke taken (N)
    - Clustertaken (C)
    - Multidisciplinaire taken (M)
    - Niet noodzakelijke taken

STB taakbeschrijving

Altijd op uniforme wijze beschreven

1. Taaknaam
2. Status van de taak (N,M,C)
3. Activiteit binnen een taak

werken met de STB

- initiatief van de opdrachtgever
  1. welke disciplines dus welke adviseurs
  2. de fasen die hij wil doorlopen
  3. verdeling van taken
- initiatief adviseur/architect
  - maakt keuzes uit de fasen en daarbinnen uit de taken

TIP: maak je eigen bureaustandaard

waar gaat de STB over.....

- Samenwerken
- Transparant zijn
- Verantwoordelijkheid

kosteninschatting

maak vooraf een betrouwbare kosteninschatting

voordelen:

- vooraf inzicht in te verwachten kosten
- wegen kosten op tegen opbrengsten?
- opdrachtgever blij
- risico kleiner op hogere kosten achteraf

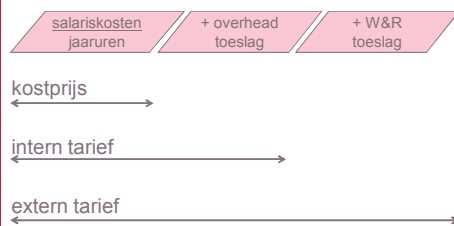

kostprijsberekening

wat heb je nodig voor de berekening van je uurtarieven?

resumé uurtarieven

projectinhoudelijke informatie

- programma van eisen
- beeldkwaliteitplan
- taakstellend bouwbudget
- nevenadviseurs
- planning
- werkzaamheden/producten
- ambitie

procesmatige informatie

- risicoanalyse opdracht/opdrachtgever
- PR-waarde
- opleidingswaarde organisatie/medewerkers
- voldoende capaciteit, kwaliteit en middelen
- plezier
- DNR 2005 met STB 2009

honorarium in de praktijk

- project- en procesinhoudelijke informatie
- per functie en fase urenbesteding
- gecalculeerde uren x extern tarief

geen definitief honorarium, maar de opstart....

wat heb je nog meer nodig

- risicofactoren
- nacalculeren
- ken je markt

interne risicofactoren

- creatief proces
- onvoldoende capaciteit
- gebrek aan kennis/ervaring/regelgeving
- onvoldoende kwaliteitszorg
- te weinig middelen
- PR
- ambitie

externe risicofactoren

- bouwbudget
- onprofessionele gemeente
- concurrentiepositie
- economie en markt
- uitbesteden werk derden
- proceskwaliteit opdrachtgever
- ambitie
- tijd

nacalculatie

het berekenen van de werkelijke kosten nadat de werkzaamheden zijn verricht.

nacalculatie: wat levert het op

- hoeveel uur is besteed
- hoeveel kosten zijn gemaakt
- heb ik er geld mee verdiend
- indien verlies: waar heeft dit aan gelegen
- statistieken
- ingrediënten voor je volgende begroting

statistieken

creëer je eigen bureaustatistieken n.a.v. je nacalculaties

- aantal uren per activiteit in een taak
- aantal uren per plattegrond
- aantal uren per detail
- aantal uren per doorsnede
- et cetera

ken je markt

- BNA
- kengetallen/BDB-index
- bedrijfsvergelijkend Onderzoek (BVO)
- bouwprojecten (kosteninformatie)
- bouwprognoses Ministerie van VROM
- financieel dagblad
- cijfers en trends banken
- et cetera

architecten en honorarium

zorg dat je echt goed in staat bent een project aan de voorkant te begroten, zodat je een scherp maar gezond honorarium kunt aanbieden!

HOW2ADVICE

WWW.HOW2ADVICE.NL

Ingeborg Hoenders   Marjolein Schoonewagen
m: 06 54 91 40 83   m: 06 26 37 47 94
e: ih@how2advice.nl   e: ms@how2advice.nl